

UZAKTAN EĞİTİMDE KALİTE GÜVENCESİ EK RAPORU

TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

1. Misyon ve Stratejik Amaçlar

1.1 Misyon, Vizyon, Stratejik Amaç ve Hedefler

TOBB ETÜ, pandemi sürecinin başlamasıyla acil durum eğitimine geçmiştir. Eğitim- öğretim, araştırma ve idari süreç hizmetlerinin niteliğini düşürmeden devam ettirebilmek için yoğun yönetsel toplantılar gerçekleştirmiştir. Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu kararları alınarak paydaşlar ile alınan tüm kararlar paylaşılmıştır.

TOBB ETÜ; güz, bahar, yaz olmak üzere üç dönem eğitim veren bir yükseköğretim kurumudur. TOBB ETÜ Senatosu, 12 Mart 2020 tarihli toplantısında, küresel ölçekte yaşanan COVID-19 salgını ve ülkemize olası yansımalarını göz önüne alınarak, akademik takvime göre 20 Mart 2020 tarihinde bitmesi planlanmış olan 2019-2020 Bahar Dönemi derslerinin son gününü, yaklaşık bir hafta öne çekerek 14 Mart 2020 olarak güncellenmesine ve 2019-2020 Bahar Dönemi dönem sonu sınavlarının 13 Nisan 2020 tarihinde başlatılmasına karar vermiştir. Bu sayede Üniversitede 2019-2020 Bahar Dönemi eğitim-öğretim uygulamaları örgün eğitim ile tamamlanmış, dönem sonu sınavları uzaktan erişim yöntemiyle yapılmıştır. Böylelikle acil durum eğitimi, TOBB ETÜ'de ilk önce sınav süreci ile tecrübe edilmiştir. Diğer üniversitelerde yeni dönem başlangıcı ötelenebilirken TOBB ETÜ bahar dönemi dönem sonu sınav süreçlerini tamamlayabilmek için kurguladığı acil eğitim sürecini başlatmıştır.

Üniversite Senatosu, 26 Mart 2020 tarihli toplantısında, sınavların şeffaf, açıklanabilir ve denetlenebilir olması ilkeleri çerçevesinde 2019-2020 Bahar Dönemi dönem sonu sınavlarının, bölümlerin ve derslerin özelliğine göre kayıt altına alınmak koşulu ile internet üzerinden sözlü veya yazılı sınav veya ödev şeklinde yapılmasına karar verilmiş olup, bu çerçevede Üniversitenin sunucularında uzak.etu.edu.tr adresli Moodle tabanlı bir öğretim yönetim sistemi (*Learning Management System*) kurulmuştur. İnternet üzerinden yazılı sınav, test sınavı ya da ödev şeklinde yapılan sınavların tamamı uzak.etu.edu.tr üzerinden kayda geçirilmiştir. Ayrıca sözlü sınavların yürütülmesi için Zoom telekonferans platformu kullanılmış ve sözlü sınavların tamamı da Üniversite sunucularında kayıt altına alınmıştır. Böylelikle 2019-2020 Bahar Dönemi dönem sonu sınavlarının tamamı arşivlenmiş ve sınav evrakı niteliği kazanmıştır.

27 Nisan 2020 tarihinde başlayan Yaz Dönemi'nde dersler senkron, asenkron ve karma olarak üç farklı kategoride planlanmıştır. Yaz döneminde açılan (Tıp Fakültesi dahil) 743 dersten 537'si senkron, 148'i asenkron, 58'i karma olarak yürütülmüştür. Derslerin sorumluları ders materyallerini uzak.etu.edu.tr üzerinden paylaşmış, canlı ders anlatımları ise Zoom telekonferans platformu üzerinden gerçekleştirilmiştir. Öğrenci ve akademisyen geri bildirimleri ile kullanılan sistemler en kısa sürede iyileştirilerek eğitim süreçlerinin aksamadan ve niteliğini koruyarak devam etmesi sağlanmıştır.

Sınav ve eğitim süreçlerinin değerlendirilmesi gerçekleştirilerek 2020- 2021 Akademik Yılı güz dönemi başlatılmıştır. Süreçlere ilişkin öğrenci ve akademisyenlere Acil Durum Eğitim anketleri uygulanmıştır. Anket sonuçları detaylı şekilde analiz edilerek Senato Toplantısında değerlendirilmiştir. Dekan ve bölüm başkanlarının yer aldığı toplantılar gerçekleştirilerek sonuçlar paylaşılmıştır. Toplantılarda yapılan sunumlar akademisyenlerle görüşülmek üzere dekan ve bölüm başkanlarına gönderilmiştir. Sistemsel ve genel kabul edilen iyileştirme önerileri zaman kaybedilmeden gerçekleştirilmiştir.

1.2 Kalite Güvencesi, Eğitim Öğretim, Araştırma Geliştirme, Toplumsal Katkı ve Yönetim Sistemi Politikaları

TOBB ETÜ Kalite Politikası içerisinde yer alan “Öğrenim, öğretim ve araştırmada yenilikçi ve

girişimciliğe elverişli bir ortam sağlamak.” anlayışıyla acil durum eğitim sürecinde eğitim- öğretim niteliğinden taviz vermeyerek öğrenci ve akademisyenlerine ihtiyaçları doğrultusunda altyapı imkanları sağlamıştır. Uzaktan eğitim politikası oluşturulmadan mevcut politikalar, pandemi dönemi göz önünde bulundurularak süreç yönetilmiştir.

TOBB ETÜ genel eğitim- öğretim politika ilkelerinden taviz vermeden uzaktan eğitim sürecini yürütmeye çalışmaktadır.

“Bilimsel gelişmelere katkı sağlayan ve bu gelişmeleri disiplinlerarası bir yaklaşımla beşeri ve ekonomik katma değere dönüştürebilen bireyler yetiştirmek”, ilkesi doğrultusunda Üniversite Ortak Eğitim Programı sürece uygun olarak yeniden tasarlanmış, öğrenciler sanayi kuruluşlarında fiziksel olarak bulunamadıkları bu süreçte akademisyenlerle araştırma projeleri geliştirmeye başlamıştır.

“Küreselleşmenin yarattığı ihtiyaçların farkında olan, AR-GE sistematikliğini özümsemiş, inovasyon odaklı girişimciler yetiştirmek”, ilkesi çerçevesinde girişimciler TOBB ETÜ Garaj’da çalışmalarına acil durum tedbirleri doğrultusunda yoğun bir şekilde devam etmektedir. Ayrıca girişimcilik eğitimleri de önlemler kapsamında devam etmektedir ([Ek 1](#)).

“Uluslararası ve ulusal platformlarda eğitimde teknolojik gelişmelerin kullanımına öncülük etmek”, ilkesi uzaktan eğitim sürecinde tüm dünya için önem kazanmıştır. TOBB ETÜ, sürece takvim farklılığı nedeniyle diğer üniversitelerden önce başlamış, özellikle sınav sürecinde tasarlayıp kullandığı sistemi dış paydaşlar ile halka açık video paylaşım platformlarından paylaşmıştır ([Ek 2](#)).

“Uluslararası tanınırlığını artırarak başka ülkelerde okuyan başarılı öğrenciler tarafından tercih edilen bir üniversite olmak”, ilkesi kapsamında TOBB ETÜ, uluslararası öğrenci mülakatlarını çevrimiçi olarak gerçekleştirmiş, kayıt için gerekli belgeler konusunda süreç dahilinde kolaylıklar sağlamıştır. Fiziksel iletişimin en aza indirildiği bu dönemde başarılı öğrencilerin alımı konusunda 29 dijital medya ile öğrencilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

“Bilimsel gelişmeler ışığında, paydaşların geri bildirimlerini de dikkate alarak müfredatı sürekli güncel tutmak ve fiziksel ve teknolojik altyapı yatırımlarıyla eğitim-öğretimi desteklemek”, bu süreçte iç paydaş geri bildirimleri daha sık aralıklarla alınarak gerekli müfredat düzenlemeleri yapılmıştır. Örneğin bazı teknik derslerin uygulamaları müfredatta sonraki dönemlere ertelenmiştir.

“Sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerle kampüs yaşamını zenginleştirerek üniversite çalışanlarının ve öğrencilerinin psikososyal ve fiziksel iyi oluşlarını desteklemek”, ilkesi çerçevesinde TOBB ETÜ, sürece uygun şekilde üniversite çalışan ve öğrencilerini desteklenmeye devam etmiştir. Üniversite tarafından desteklenen toplulukların sosyal, kültürel ve sportif etkinlikleri, pandemi sürecinde çevrim içi olarak sürdürülmektedir ([Ek 3](#)).

“Üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde iş dünyasının yaşadığı sorunlara yaratıcı çözümler sunabilen donanımlı profesyoneller yetiştirmek”, ilkesi doğrultusunda süreç içerisinde eğitimler çevrim içi olarak gerçekleştirilmektedir ([Ek 4](#)).

TOBB ETÜ mevcut araştırma politikası ilkelerini uzaktan eğitim sürecine uyumlandırarak niteliğini düşürmeden çalışmalarını sürdürmektedir.

Uluslararası alanda geçerli bilimsel çalışmalar yapmak, Türk iş dünyası ile işbirliği içinde ülkemizin gelişimine katkıda bulunacak çalışmalar yapmak ve bu çalışmalarını ticarileştirmek, disiplinler arası çalışmalarını desteklemek ve teşvik etmek, araştırma çıktılarının girişimcilik fikirlerine dönüşmesini sağlamak ilkeleri çerçevesinde TOBB ETÜ araştırma kalitesini düşürmemek için ilgili süreçte gerekli önlemleri alarak laboratuvar çalışmalarını akademisyen ve öğrenciler için laboratuvar kullanım takvimleri oluşturarak sürdürmektedir.

TOBB ETÜ Yönetim Politikası;

- Ulusal ve uluslararası kalite standartlarında etik, şeffaf ve hesap verebilir yönetim yaklaşımı ile süreçleri yönetmek
- İdari ve akademik süreçlerin sürdürülebilirliğini güvence altına alacak sistemsel yaklaşımlar geliştirmek
- TOBB ETÜ'nün öğrenci merkezli ve iş dünyası ile dinamik iletişimini geliştiren yönetim anlayışını yaygınlaştırmak

ilkeleri çerçevesinde gerek Üniversitenin aldığı yönetsel kararlar gerekse hükümet tedbirleri doğrultusunda çalışmalarını, paydaşlarına sunduğu hizmet niteliğinde düşüş göstermeden uyumlandırmıştır. TOBB ETÜ, idari ve akademik süreçlerini, dönüşümlü çalışma ve gerekli tedbirler ile yöneterek sürdürülebilir kılmıştır. Öğrenci merkezli yönetim anlayışıyla ilgili süreçte öğrencilere en çok hizmet sağlayan Öğrenci İşleri ve Bilişim Teknolojileri Müdürlükleri insan kaynağında azaltılmaya gidilmeden çalışmalarını sürdürmektedir.

1.3 Kurumsal Performans Yönetimi

Üniversite, tanımlı performans göstergelerini ilgili süreçte de aynı şekilde takip etmektedir. Göstergeler yıl veya dönem bazlı artma ve azalma durumlarına göre değerlendirilerek üst yönetime raporlanmaktadır. İlgili süreç tamamlandığında süreç analizi gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Karşılaştırma çalışmaları tamamlanan göstergelerde pandemi sürecinde büyük farklılıklar olmadığı gözlemlenmiştir (Ek 5). Karşılaştırma çalışmaları yalnızca pandemi sürecinin yaşandığı iki dönem baz alınarak yapılmıştır. Eğilime ilişkin daha sağlıklı sonuçlar çıkarabilmek için daha fazla dönem verisinin oluşması beklenmektedir.

Misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedefler

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma eğitim süreçlerine ilişkin olarak; stratejik plan kapsamında stratejik amaçlar ve hedefler doğrultusundaki tüm birimleri ve alanları kapsayan uygulamalar sistematik olarak ve kurumun iç kalite güvencesi sistemi ile uyumlu olarak izlenmekte ve paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Ek 3 Çevrim İçi Etkinlikler.pdf](#)
- [Ek 4 Çevrim İçi Eğitimler.pdf](#)
- [Ek 5 Ortak Eğitime Giden Öğrenci Sayısı Karşılaştırması.pdf](#)

Kalite güvencesi, eğitim öğretim, araştırma geliştirme, toplumsal katkı ve yönetim sistemi politikaları

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan eğitim politikalarının kurumun diğer faaliyet alanlarına (kalite güvencesi sistemi, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı, yönetim sistemi) ilişkin kurumsal politikalarla ilişkileri kurulmuş ve politikadaki bu bütüncül yapı iç kalite güvence sistemini yönlendirmektedir; sonuçlar izlenmekte ve paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kurumsal performans yönetimi

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan eğitim süreçleriyle ilişkili tüm performans göstergeleri sistematik ve kurumun iç kalite güvencesi sistemi ile uyumlu olarak izlenmektedir. Elde edilen sonuçlar paydaşlarla birlikte değerlendirilerek karar almada kullanılmakta ve performans yönetimine ilişkin önlemler alınmaktadır.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Programların Tasarımı ve Onayı

1.1 Programların Tasarımı ve Onayı

TOBB ETÜ’de dersler, kuramsal (teorik) ve uygulamalı (pratik) olarak sınıflandırılarak programlar tasarlanmış ve dersler bu kapsamda işlenmiştir.

Kuramsal dersler, pandemi döneminde çevrimiçi olarak verilmiştir. Çevrimiçi dersler ise senkron ve asenkron olarak tasarlanmıştır. Dersler, yazılı ve sözlü sınavlar ile öğrenci sunumları, TOBB ETÜ’nün lisansını aldığı destekleyici iletişim programı Zoom üzerinden yürütülmektedir. Bu süreçte tüm akademik personel, ETÜ Uzaktan Eğitim Kılavuzu kapsamında verilen bilgilendirmeler, uzak.etu.edu.tr kullanım kılavuzları ve eğitimleri, ayrıca Zoom üzerinden Eğitici Eğitimi Toplantıları kapsamındaki edinimleri ile derslerini yönetmektedirler (Ek 6, Ek 7, Ek 8, Ek 9).

Bütün dersler uzak.etu.edu.tr sistemi üzerinden yönetilerek derslerle ilgili bilgi, materyal paylaşımı ve sınav uygulamaları öğrencilere bu platform üzerinden sağlanmaktadır.

Senkron dersler, uzak.etu.edu.tr sistemi üzerinden Bilişim Teknolojileri Müdürlüğü tarafından hazırlanan ders programları dahilinde Zoom aracılığıyla canlı ders bağlantıları sağlanarak yürütülmektedir. Bu derslere sadece derse kayıtlı öğrencilerin @etu.edu.tr uzantılı kurumsal e-posta adresleri ile katılım sağlanmakta, Zoom hesapları ile bağlanmaları için gerekli güvenlik önlemleri alınmakta, kayıt altına alınan dersler ile öğrenci devam takibi anlık olarak yapılmaktadır (Ek 10). Dönem sonlarında ve akademisyen tarafından istendiği takdirde anlık olarak öğrencilerin derse devam oranları akademisyenlere sunulmaktadır.

Asenkron dersler için hazırlanan ders kayıtları uzak.etu.edu.tr platformu üzerinden öğrenciler ile paylaşılmaktadır.

Ofis saatleri uzak.etu.edu.tr platformu üzerinden sağlanan Zoom bağlantıları ile düzenlenmektedir. Bunlara ek olarak, öğrencilerin talebi üzerine, ders saatleri ve resmi ofis saatleri dışında öğrencilerin öğretim elemanları ile iletişimini güçlendirmek için sohbet etmelerine ve güncel soru sormalarına olanak sağlayan çevrimiçi buluşmalar yapılmaktadır. Örneğin Hukuk Fakültesi 1. sınıf öğrencilerinin akademik kadro ile tanışabilmesi için pandemi süreci tedbirleri çerçevesinde (maske ve sosyal mesafe kurallarına uyularak) bir buluşma gerçekleştirilmiştir.

Senkron/ asenkron ders ve ofis saati paylaşımları tüm akademik personel için hazırlanan şablonlar üzerinden takip edilmektedir. Ayrıca ders kazanımları da yine tüm akademik personel için ortak olarak hazırlanan dosyalar ile takip edilmektedir.

Sürecin koordinasyonu için bölüm temsilcileri seçilerek süreçle ilgili Rektörlük Ofisi, Bilişim Teknolojileri Müdürlüğü, dekanlık ve bölümler özelinde yapılan Zoom toplantıları ile gerekli eğitim, bilgilendirme ve kontrol sağlanmıştır.

Yabancı Diller Bölümünde verilen İngilizce ve ikinci yabancı dil ders tasarımında ders içerikleri dikkate alınarak uzatan eğitimde senkron ve asenkron derslerden oluşan karma bir yaklaşım belirlenmiştir. Çevrimiçi dersler ağırlıklı olarak senkron, içeriği uygun olan derslerin konu anlatım kısımları hazırlanan videolar ile ters yüz eğitim modeline uygun olarak asenkron olarak yürütülmüştür. Böylelikle öğrencilere dersi istedikleri zaman istedikleri kadar tekrar edebilme olanağı verilmektedir. Diğer taraftan etkileşimin önemli olduğu konuşma dersi gibi dersler senkron olarak yürütülmektedir.

Uygulamalı Dersler

Uygulamalı dersler ve laboratuvarlarda yapılan deneyler öğretim üyeleri tarafından yapılarak video kayıtları alınmakta, deneyin yapılışı ve sonuçları aynı videolarda öğrencilere anlatılmaktadır.

TOBB ETÜ, öğrencilerine uzaktan eğitim döneminde mühendislik laboratuvar dersleri kapsamında yapılan deneyleri evden yapmaları için teknik destek sağlamaktadır. Uygulamalı dersler için gereksinim duyulan deney kitleri öğrencilerinin evlerine gönderilerek ilgili derslerin aynı verimlilikle devam etmesi desteklenmektedir. Tercih eden öğrenciler ise, YÖK ve TSE işbirliği ile hazırlanan “Küresel Salgın Bağlamında Yükseköğretim Kurumlarında Sağlıklı ve Temiz Ortamların Geliştirilmesi Kılavuzunda” belirtilen esaslar çerçevesinde deneylerini TOBB ETÜ Teknoloji Merkezine gelerek yapabilmektedir.

Örneğin Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümünde yapılan anketler sonucunda öğrencilerin yaklaşık üçte birinin Ankara dışından geldiği tespit edilmiş ve eğitimin yüz yüze olması durumunda bu öğrencilerin Ankara’ya gelip yurttan kalması ve bu amaçla yurtların açılması yayılımı açısından risk oluşturacağı düşüncesiyle Yaz ve Güz dönemlerinde eğitimin tamamen uzaktan yapılmasına karar verilmiştir. ELE 201L Devre Analizi laboratuvar dersi yaz döneminde uzaktan PSpice yazılımı ile yapılmıştır. Güz döneminde ise ELE 201L ve 224L elektronik laboratuvar derslerini alan öğrenci sayısı sınırlandırılmış ve öğrencilere güç kaynağı, sinyal kaynağı ve osiloskoptan oluşan deney kiti ve devre elemanları (Analog Discovery modülleri) satın alınarak öğrencilere kargo ile gönderilmiştir. Öğrencilerin deney tecrübesini evlerinde kazanmaları sağlanmıştır (Ek 11). Güz dönemi itibariyle Üniversitenin kısmen açılacağı düşüncesi oluşmuş ve ELE 201L, ELE 224L laboratuvar derslerini almak isteyen 5 öğrenci için kampüste yapılmasına başlanmış fakat alınan yeni önlemler kapsamında tekrar tamamen uzaktan eğitime dönülmüştür.

Tıp Fakültesi Fakülte Kurulu Toplantısında alınan karar doğrultusunda “4. Sınıf ders programının uzaktan eğitime göre hazırlanması” gündem maddesi kapsamında 4.sınıf zorunlu staj pratiklerinin 5.sınıf seçmeli stajlarında yapılmasına karar verilerek program yeniden tasarlanmıştır (Ek 12). 4.sınıfın uzaktan eğitime uygun olan stajlarının açılmasına ve bu hususa göre Adli Tıp Stajının çevrimiçi olarak uygulanmasına karar verilmiştir (Ek 13).

Tıp Fakültesi tarafından bu şekilde yapılan uygulamalı derslerin süreç değerlendirmesi yapıldığında özellikle Anatomi ve mesleki beceri pratikleri yeterli bulunmamıştır. Bu pratik uygulamaların yüz yüze eğitime dönüldüğünde telafi edilmesi gerektiği sonucu çıkarılmıştır.

TOBB ETÜ Ortak Eğitim Programı

TOBB ETÜ farklılaşma stratejisi doğrultusunda eğitimin bir parçası olarak öğrenciler, 3.sınıftan sonra yaklaşık 3,5 ay süreyle Üniversitenin anlaşmalı olduğu kurum ve kuruluşlarda Ortak Eğitim Programı adı altında uygulamalı eğitim almaktadır.

Uzaktan eğitim dönemine özgü olmak üzere, olağan koşullarda Ortak Eğitim Programı çerçevesinde anlaşmalı olunan kurumların ilgili bölümlerinde geçirilen dönemler, öğrencilerin sağlığı ve seyahat gibi fiziksel olanakların sınırlılığı nedeniyle pandemi döneminde uzaktan ve yerinde ortak eğitim programı olarak yeniden tasarlanmıştır. Normal süreçte Ortak Eğitim Programı uygulanırken öğrencilerin diğer dersleri almalarına izin verilmezken bu dönemde öğrencilerin en üst düzeyde yarar sağlaması amacıyla ikinci yabancı dil derslerini çevrimiçi olarak alabilmelerine olanak sağlanmıştır.

Örneğin Hukuk Fakültesi’nde bu çerçevede paydaş katılımları dikkate alınarak Uzaktan Ortak Eğitim Programı güncellenmiş, yaz döneminde pandeminin yol açtığı hukuksal sorunlara ilişkin bir program tasarlanmışken, güz döneminde öğrencilerin hukuktaki pratik becerilerinin gelişmesine yönelik olarak farklı ve güncel bir program tasarlanmıştır.

1.2 Ölçme ve Değerlendirme

Bilişim Teknolojileri Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Moodle altyapısını kullanan

uzak.etu.edu.tr platformu ders ile ilgili her türlü içeriği sunabilmektedir. Örneğin sözlü, yazılı (canlı), çoktan seçmeli (canlı), ödev-sınav ve karma tüm sınav türleri bu platform üzerinden yapılabilmektedir.

Yine bu platform üzerinde bir kaynağın (dosya, sınav soruları vb.) kimler tarafından hangi zaman dilimlerinde erişilebileceği ayarlanabilmektedir. Tüm kullanıcıların ilgili derse ve ders materyaline erişimi takip edilebilmektedir.

Sınav soruları bir havuz sistemine göre yönetilebilmektedir. Soru havuzundan öğrencilere aynı soru türünden farklı ve rast gele sorular sorulması, soruların sıralarının farklı gösterilmesi, çoktan seçmeli sınavlarda soruların şıklarının yerlerinin farklı gösterilmesi gibi birçok seçenek mevcuttur. Bu sayede öğrenci değerlendirmelerinin daha güvenli ve adil yapılması sağlanmıştır.

Sınavlarda olduğu gibi ödevlerde de esneklik bulunmaktadır. Verilen ödevler ile ilgili sunumların farklı formatlarda yapılması sağlanmıştır.

Derslerin hocalarına (tam zamanlı ve ders saati ücretli bütün hocalara) ve bölüm asistanlarına, Üniversite genelinde verilen eğitici eğitimleri ile bu sistemde yukarıda listelenen ölçme-değerlendirme alternatiflerinin nasıl kullanılacağı ayrıntılı olarak gösterilmiştir. Ayrıca Mart ve Nisan aylarında bölümler özelinde bölüm öğrencileriyle, uzak.etu.edu.tr sisteminin sınav ve ders takibi amaçlı nasıl kullanılacağına yönelik Zoom üzerinden eğitim toplantıları yapılmıştır. Her bölüm adına açılan Ortak Ders kapsamında öğrencilere karşılaşılabilecekleri bütün sınav ve değerlendirme alternatifleri gösterilmiş, deneme sınavları yapmaları sağlanmıştır. Ayrıca, öğrencilerin değişik sınav ve ödev türlerinde cevaplarını sisteme nasıl yükleyecekleri ayrı ayrı örneklerle açıklanmıştır. Sadece eğitim toplantısı sırasında değil, sürekli açık tutulan bu ders modülü ve deneme sınavları erişimi ile öğrencinin platforma alışması sağlanmış ve 2019 – 2020 Bahar ve Yaz ve 2020 – 2021 Güz döneminde gerçekleştirilen sınavlar sırasında sistem kullanımı ile ilgili herhangi bir sorunla karşılaşılmamıştır.

Sınav güvenliğini sağlamak amacıyla sınav sırasında öğrencilerin aynı zamanda Zoom programı üzerinden görsel ve işitsel durumlarını gözetmenlerle paylaşması sağlanmış, ancak bu kapsamda yapılan kayıtlarda öğrencilerin özel yaşamının gizliliği korunarak yalnızca ekran görüntülerini ve masa üstünü paylaşmaları istenmiştir. Ayrıca Zoom üzerinden sınav başlamadan önce kimlik kontrolü gerçekleştirilmiş, bazı sınavlarda sisteme erişim için parola uygulaması benimsenerek sınav güvenliği artırılmıştır. Sınav sonrasında hem baş gözetmen hem de gözetmenler Üniversite tarafından çevrimiçi olarak sağlanan formu doldurmuş, varsa sınav sırasında yaşanan aksaklıkları raporlamışlardır.

Pandemi sürecinde zorunlu olarak uzaktan yapılması gereken 2019 – 2020 Bahar ve Yaz, 2020-2021 Güz sınavları için öğrenciler arasında haksız yararlanmanın önlenmesi için tedbirler alınmıştır. Öncelikle öğrenciler bakımından kapsamlı bir çevrimiçi sınav talimatı hazırlanmıştır. Hazırlanan talimat ile öğrencilerin uyması gereken kurallar belirlenmiştir (Ek 14, Ek 15).

Sınavlar esnasında öğrencinin sınırlı denetimi ilkesi üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda öğrenciler, tek seferde tüm öğrencilerin görülebileceği azami 25 kişilik sanal sınıflara (breakout rooms) ayrılmış ve sınavların güvenliği için her bir sınıfa bir gözetmen ve baş gözetmen atanarak sağlanmıştır. Gözetmenler sınav sırasında öğrencileri sürekli olarak gözlemlemekte, ayrıca sınavlar boyunca Zoom oturumları otomatik olarak kayıt edilmektedir.

Öğrenci, sınav sorularını uzak.etu.edu.tr üzerinden görebilmektedir. Bu esnada başka bir yerden öğrencinin kullanıcı adı ve şifresiyle sınava ikinci bir giriş yapma olasılığı teknik olarak önlenmiştir. Öğrencilerin ders esnasında ilgili sınav gereğince ulaşılması serbest bırakılan bilgi kaynakları hariç olmak üzere bilgi kaynakları erişimine sınır konmuştur. Bu kapsamda ağ gezgini programları ile birden fazla genel ağ sayfasının açılması önlenmiş ve bu şekilde haksız yararlanma engellenmiştir.

Örneğin Hukuk Fakültesi tarafından yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitim ölçme ve değerlendirme sisteminin etkinlikleri karşılaştırılmıştır. Yüz yüze eğitim başarı oranları ile uzaktan eğitimdeki başarı oranları analiz edilmiş ve kontrol dışı bir artış/azalış olmadığı tespit edilmiştir (Ek 16).

Programların tasarımı ve onayı

Olgunluk Düzeyi: Paydaşların katılımıyla uzaktan/karma programların tasarımı ve onayına ilişkin sürdürülebilir ve olgunlaşmış uygulamalar kurumun tamamında benimsenmiştir; bu kapsamda kurumun kendine özgü ve yenilikçi birçok uygulaması bulunmaktadır ve bu uygulamaların bir kısmı diğer kurumlar tarafından örnek alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Ek 6 Uzak Sayfasında Yer Alan Kılavuz ve Video Linkleri.pdf](#)
- [Ek 7 Zoom Toplantı Kılavuzu.pdf](#)
- [Ek 8 TOBB ETU Uzaktan Eğitim Sunumu.pdf](#)
- [Ek 9 Uzaktan Eğitim İçin Web Araçları.pdf](#)
- [Ek 10 Örnek Devamsızlık Takibi.pdf](#)
- [Ek 11 Laboratuvar Ders Örneği.pdf](#)
- [Ek 12 Toplantı Tutanağı.png](#)
- [Ek 13 Toplantı Tutanağı.png](#)

Ölçme ve değerlendirme

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma programlarda kurumsal amaçlar doğrultusunda ve sürdürülebilir şekilde tasarlanan ölçme ve değerlendirme sistemi, kurumun tamamında benimsenmiştir. Bu kapsamda kurumun kendine özgü, yenilikçi ve diğer kurumlar tarafından örnek alınan bazı uygulamaları bulunmaktadır.

Kanıtlar

- [Ek 14 Gözetmenli Çevrimiçi Sınav Kuralları.pdf](#)
- [Ek 15 Ara Sınav ve Finaller.pdf](#)
- [Ek 16 Uzaktan Eğitim Başarı Karşılaştırması.pdf](#)

2. Öğrenci Kabulü ve Gelişimi

2.1 Diploma, Derece ve Diğer Yeterliliklerin Tanınması ve Sertifikalandırılması

TOBB ETÜ, üç dönem eğitim vermesine rağmen AB değişim programları kapsamında ve/veya farklı kurumlardan alınan dersler, sertifikaların eş değerliklerini değerlendirecek mevzuata sahiptir.

Öğrencilerin lisans, yüksek lisans ve doktora diplomaları alabilmesi için alması gereken zorunlu ve seçmeli dersler, toplam kredi yükleri, mezuniyet koşulları gibi hususlar Bölüm, Fakülte ve Üniversitenin yetkili kurulları tarafından belirlenmiş olup bu kriterlere uyulmaktadır.

Ortak Eğitim Programı kapsamında uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin ileride kariyerlerinde kullanabilecekleri, kendilerine faydalı olabilecek ortak eğitim alternatifleri sunulmuştur (Ek 17).

Sertifika programları: Bölümler özelinde öğrencilerin eğitimlerine yönelik alternatif sertifika programları bölüm hocaları tarafından listelenmiştir. 12 haftalık eğitim-öğretim dönemini kapsayacak şekilde öğrencinin sertifika programına devamı istenmiştir. Dönem sonunda bölümler tarafından hazırlanan şablona (Ek 18) göre öğrencinin hazırladığı eğitim raporu ve sunumu ile akademik danışman hocası tarafından başarı ve kazanım değerlendirmesi yapılmıştır.

Akademik araştırma: Bölüm tarafından belirlenen minimum kriterleri sağlayan (asgari GNO gibi)

öğrencilerin talep etmeleri durumunda, bir bölüm hocası ile ortak konu belirlenip akademik araştırma yapma olanağı sunulmuştur. Özellikle mezuniyet sonrası akademik çalışmalar ve kariyer planlayan öğrenciler için çok verimli bir ortak eğitim alternatifi olarak ortaya çıkmıştır.

Şirket incelemesi: Bir bölüm hocası ile kararlaştırılan şirket üzerine bölüm alanları ve uygulamalarının kapsamlı analizi sağlanmıştır.

Ortak Eğitim Seminer Dersi (OESD): Ortak Eğitimini üniversitede yapan İktisat Bölümü öğrencilerine OESD katılımı imkanı tanınmıştır. Bu seçenekte her hafta bölümden farklı bir hoca kendi seçtiği güncel bir konu üzerine öğrencileri bilgilendirmiş (4 saat), onlarla çeşitli materyaller paylaşmış, sonrasında onlardan konu ile ilgili çalışma yapmalarını istemiştir. Bu çalışmalar okuma, video/sunum izleme, araştırma yapıp rapor yazma, veri derleme ve analizi ve benzeri çalışmalar olmuştur (Ek 19).

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, pandemi koşullarında uzaktan Ortak Eğitim yapma imkanına erişemeyen öğrenciler için bölüm akademisyenleri mentörlüğünde çalışma/akademik araştırma yapma modülleri hazırlamıştır. Bu öğrencilerden, dönem başında kendilerine sunulan çalışma modüllerinden (SBUI 1, SBUI 2 vs.) üçünü tercih etmeleri istenmiştir. Modüller için oluşan talep ve yoğunluk (mentörlük sürecinin sağlıklı ve adil işletilebilmesi amacı da) gözetilerek, her öğrenciye OEG dönemi boyunca üç tercihinden birinde, atandığı modüldeki başlıklarda çalışmalar yapma deneyimi sağlanmıştır. Yaz döneminde ilk kez yapılan uygulamanın bölüm kurulu toplantısında mevcut durum itibarıyla başarılı olduğu değerlendirilerek, Güz 2020’de tekrarına karar verilmiştir (Ek 20).

TOBB ETÜ ortak eğitim uygulaması ile öğrencilerin iş dünyası hakkında bilgi sahibi olmasını da amaçlamaktadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu pandemi süresince yerinde ortak eğitim yapamadıklarından bu amacı desteklemek için İktisat bölümünde Online Meslek Seminerleri düzenlenmiştir. Bu kapsamda öğrenciler başarılı olmuş eski mezunlar veya çeşitli iş kollarından insanlarla buluşturularak farklı sektörler hakkında bilgi sahibi olmaları amaçlanmıştır.

Ayrıca bu süreçte dijital eğitim platformlarına katılımları teşvik edilmiş Üniversitenin bu eğitim platformları ile yaptığı anlaşma bağlamında, kayıt yaptırdıkları online dersten sertifika almaları sağlanmıştır. Örneğin İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü bu bağlamda öğrencilerin İnsan Kaynakları Yönetimi, İş Planlama ve Stratejisi, İş İletişimi, Etkili İletişim Teknikleri gibi sertifika programlarına katılmaları teşvik ederken Endüstriyel Tasarım Bölümü öğrencileri için uygun bulunan dersler listesi öğrencilerle paylaşmıştır (Ek 21).

Örneğin, Hukuk Fakültesi bünyesinde gerçekleştirilen Ortak Eğitim uygulamasının değerlendirilmesinde hem programdaki en az 30 krediden oluşan modüllere devam edilmesi hem de her bir modül için istenen araştırma, ödev, sunum gibi değerlendirme yöntemlerinin uygulanması sonucunda başarılı olan öğrencilerimize Uzaktan Ortak Sertifikası verilmiştir.

Yabancı Diller Bölümünde olağan süreçte de olduğu gibi uluslararası geçerliliği kabul edilen bir sınav olan TOEFL ITP hazırlık yeterlik sınavı olarak tanınmaktadır.

Diploma, derece ve diğer yeterliliklerin tanınması ve sertifikalandırılması

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma yollarla elde edilmiş diploma, derece ve diğer yeterliliklerin tanınması ve sertifikalandırılmasına ilişkin olarak kurumsal amaçlar doğrultusunda ve sürdürülebilir şekilde yürütülen olgunlaşmış uygulamalar kurumun tamamında benimsenmiştir; kurumun bu kapsamda kendine özgü ve yenilikçi birçok uygulaması bulunmakta ve bu uygulamaların bir kısmı diğer kurumlar tarafından örnek alınmaktadır.

Kantlar

- [Ek 17 Ortak Eğitim Alternatifleri.pdf](#)
- [Ek 18 Online Sertifika Programı Raporu.pdf](#)
- [Ek 19 Ortak Eğitim Seminer Dersi.pdf](#)
- [Ek 20 Ortak Eğitim Modülleri.pdf](#)
- [Ek 21 Sertifika Programları.png](#)

3. Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

3.1 Öğretim Yöntem ve Teknikleri

TOBB ETÜ, uzaktan eğitim sistemi uzak.etu.edu.tr portalı, öğrencilerin ve öğretim üyelerini ders süreç ve çıktılarını takip etmekte kullanılmaktadır. Ödevler uzak sistemi üzerinden alınmakta ve ders yoklamaları yine bu sitem üzerinden takip edilmektedir. Öğretim üyelerinin, derslerine yönelik olarak, dönem başında öğrencilere ilettikleri ders içerikleri ve buna yönelik çıktılar değerlendirilmektedir. Böylelikle amaç ve çıktılara yönelik program sürekli güncellemekte ve ders stratejisi yenilenmektedir.

Uzaktan öğretim dönemleri esnasında kurumsal amaçlar doğrultusunda ve sürdürülebilir şekilde yürütülen öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin Üniversitenin tamamında benimsenen olgunlaşmış uygulamalar mevcuttur. TOBB ETÜ, bu kapsamda geliştirdiği, öğrenci ve öğretim elemanlarının hizmetine sunduğu kendine özgü ve yenilikçi uygulamaları ile uzaktan öğretim süreçlerini rahatlıkla yürütmüştür.

Uzaktan eğitim senkron/asenkron derslerin uygun, takip edilebilir dağılımını sağlamak amacıyla öğrenci ve öğretim üyelerinden alınan geri bildirimlere göre planlanmış, erişime dair sorunların anında algılanması için mekanizma geliştirilmiştir. Senkron/asenkron derslerin video kayıtları ile ders sunumları öğrenciye gönderilmekte ya da depolanmış kayıtlara ulaşabilmesi için bağlantı adresleri öğrencilerle paylaşılmaktadır. Zoom üzerinden gerçek-zamanlı olarak yapılan derslerin kayıt altına alınıp alınmayacağı dersi veren öğretim üyesine bırakılmıştır. Bu çerçevede derslerini kayıt altına alarak o zaman diliminde derse aktif olarak katılamayan öğrencilerin de derslerden yararlanması amacıyla video paylaşım platformu üzerinden paylaşan öğretim üyeleri de bulunmaktadır. Böylece derslere çeşitli nedenlerle katılamayan ya da ders sırasında bazı konuları tam özümseyemeyen öğrenciler, dersleri platform üzerinden izleyebilmekte ve sorularını video altındaki yorum bölümünden ya da ilgili ders için ayrılan görüşme saatinde öğretim elemanlarına sorabilmektedir (Ek 22).

Derslerin sınıf kapasitesinden bağımsız bir şekilde çizelgelenebiliyor olması sayesinde ders asistanları ve öğretim üyeleri tarafından ek soru çözme ve ofis saatleri planlanmış ve öğretimin niteliği artırılmaya çalışılmıştır.

Örneğin Endüstri Mühendisliği tarafından yüz yüze eğitimde haftada 4 ders saat atanan END 294 Yöneylem Araştırması 1 dersine çevrimiçi eğitimde optimizasyon yazılımı Cplex içerikli haftada 1 saat daha uygulama eklenmiştir.

Uzaktan eğitim sisteminin ihtiyaç analizi sonucunda tespit edilen bilgi kaynakları paylaşım özelliği, sisteme eklenmiştir. Böylece erişilebilir tüm materyaller uzak sistemine entegre edilerek sistem üzerinden öğrencinin kullanımına sunulmuştur.

Öğrenciler ile uzaktan eğitim programlarının canlı konuşma ve metin gönderme seçenekleri üzerinden anında iletişim kurulmaktadır. Bu sayede yüz yüze eğitimde derse katılmakta sosyal açıdan sorun yaşayan öğrencilerin de derse katılmaları sağlanmaktadır.

Örneğin, Mimarlık Bölümünde pandemi döneminde öğrenciler, stüdyo derslerinde, kendilerine sunulan seçeneklerden birini tercih ederek, farklı konular ve çalışma alanlarına uygun olarak farklı stüdyolarda çalışmışlardır. Buna ek olarak, tüm ders modüllerinde uzaktan eğitimin avantajını

kullanarak ulusal ve uluslararası alanda meslek profesyonelleri derslere veya jüriye davet edilmekte ve öğrencilerin alanlarında uzman bu kişilerden yararlanması sağlanmaktadır.

3.2 Ölçme ve Değerlendirme

Uzaktan eğitim sürecinde kurumsal amaçlar doğrultusunda ve sürdürülebilir şekilde yürütülen öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirmeye ilişkin olgunlaşmış uygulamalar TOBB ETÜ’de benimsenerek başarılı bir şekilde uygulanmaktadır. Uzaktan eğitim sistemi, zaman ve mekândan bağımsız sınav yapabilmek imkanı sunmaktadır. Ölçme ve değerlendirme altyapısında sınav güvenliğine ilişkin tedbirler azami seviyede alınmaktadır. Öğrencilerin erişim farklılıkları, danışmanlık sistemi ve geri bildirim sistemi ile takip edilmektedir. Dönem boyunca öğrencinin derse aktif katılımı değerlendirmeyi önemli ölçüde etkilemektedir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemleri iki gruba ayrılmaktadır: Sözlü ve yazılı (klasik sınav, ödev, test, proje vb.). Bölüm gereklilikleri doğrultusunda ölçme ve değerlendirme yöntemleri değişmekte olup sistem buna elverişli olacak şekilde hazırlanmıştır. Sözlü sınavlar gereken derslerde yazılı sınavlara destek olarak Zoom üzerinden yapılmakta ve kayıt altına alınmaktadır. Yazılı sınavlar da uzak.etu.edu.tr platformunda yapılmaktadır. Bu platformda farklı türde sınavlar oluşturulmasına ilişkin pek çok alternatif mevcuttur. Bu alternatiflerin nasıl kullanılabileceğine dair detaylı bir kullanıcı el kitabına ek olarak üniversite tarafından hazırlanarak sisteme yüklenen detaylı videolar ve dokümanlar yine bu platformdan kolaylıkla ulaşılabilecek niteliktedir.

İnternete erişim zorluğu çeken öğrencilere telafi sınav hakkı verilmektedir. Sınavın tarih ve saati öğrencinin isteği ve erişim uygunluğu doğrultusunda belirlenmektedir. Öğrencilerin kendi ellerinde olmayan sebeplerden dolayı sınava girememeye veya tamamlayamama durumunda mağdur olmaması için ara sınavlar ve EU notuyla ilgili Senato Kararı alınarak öğrencilere duyurulmuştur. Öğrenciyi ilgili sınav ile ilgili pandemi döneminde yaşadığı, Fakülte Yönetimi tarafından kabul edilen mazeret dolayısıyla ek süre verilmekte sonrasında sisteme nihai notu girilmektedir.

Örneğin Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Bölümleri mekan tasarım projesi geliştirmek üzerine kuruludur. Diğer bütün teorik ve teknik dersler mekan tasarım stüdyo dersini beslemek üzerine kuruludur. Öğrenciler dönem boyunca projelerini eğitimciler tarafından kritik alarak ilerletmektedir. Projelerin değerlendirilmesi ise birden fazla eğitimci/profesyonel tarafından kurum içi/kurum dışı jüriye kurularak yapılmaktadır. Diğer teknik ve teorik derslerde de sistem, öğrencilerin özgün çalışmalar geliştirmesi üzerine kurulu olduğu için yine sözlü sunumlar ve ödev teslimi formatı bölüm dersleri açısından daha uygun olmakta ve tercih edilmektedir.

Örneğin, öğrencilerin internete bağlanma sorunlarının etkisini kaldırmak için derslerde ödev yükleme yöntemi seçilebilmekte, öğrencilerin daha önceden kayıt ettikleri ödevleri belirli saatlerde okulun uzaktan eğitim platformuna yüklemeleri istenebilmektedir. Bu sayede canlı sınavlarda ortaya çıkabilecek sorunların önüne geçilebilmektedir. Ayrıca normal süreçte uygulanan Turnitin programı ile ödevlerin denetlenmesine Pandemi döneminde de devam edilmektedir.

Örneğin Elektrik Elektronik Mühendisliği müfredatı kuramsal ağırlıklı olduğu için bölümde yapılan değerlendirme sonucunda kuramsal derslerin daha önce olduğu gibi klasik sınavlar yoluyla değerlendirilmesine karar verilmiştir. Bunun yanında yazılım tabanlı projeler verilmektedir. Bitirme tasarım projesi uzaktan değerlendirilebilecek şekilde Raspberry Pi ve kamera ile yapılabilecek yazılım ağırlıklı bir görüntü işleme/tanıma projesi olarak tanımlanmıştır.

Dönem sonunda her zaman olduğu gibi ders ve öğretim üyesi anketleri düzenlenmekte ve öğrencilerden geri bildirim alınarak uygun bulunan iyileştirmeler uygulanmaktadır.

3.3 Öğrenci geri bildirimleri

Üniversite genelinde yapılan anketler ile öğrenci geri bildirimini sağlanmaktadır. Öğrenciler, akademik

danışmanları ve akademisyenler ile e-posta yoluyla, yazılı iletişim platformları ve Zoom aracılığıyla sürekli iletişimlerini sürdürmekte ve görüşlerini paylaşmaktadır. Ayrıca öğrenciler ile pandemi tedbirleri kapsamında yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Bu toplantılarda her katılımcının HES kodu kontrolü sağlanmaktadır. Açık havada yapılan bu toplantılarla öğrenci geri bildirimleri alınmaktadır (Ek 23).

Öğretim yöntem ve teknikleri (Aktif, disiplinlerarası çalışma, etkileşimli, araştırma/öğrenme odaklı)

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma öğretim süreçlerinde; uzaktan/karma eğitime uygun, aktif ve etkileşimli öğrenci katılımını sağlayan güncel, disiplinlerarası çalışmaya teşvik eden ve araştırma/öğrenme ve öğrenci odaklı öğretim uygulamalarından elde edilen bulgular sistematik olarak izlenerek paydaşlarla birlikte değerlendirilmekte ve izlem sonuçlarına göre önlem alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Ek 22 Video Paylaşım Platformuna Yüklenen Dersler.pdf](#)

Ölçme ve değerlendirme (Öğrencilerin özelliklerine ve öğrenme düzeylerine göre farklılaştırılmış alternatif ölçme yöntem ve tekniklerine yer verme gibi)

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma programlarda kurumsal amaçlar doğrultusunda ve sürdürülebilir şekilde yürütülen öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirmeye ilişkin olgunlaşmış uygulamalar benimsenmiştir; kurumun bu kapsamda kendine özgü ve yenilikçi birçok uygulaması bulunmakta ve bu uygulamaların bir kısmı diğer kurumlar tarafından örnek alınmaktadır.

Öğrenci geri bildirimleri (Ders-öğretim üyesi-program-genel memnuniyet anketleri, talep ve öneri sistemleri)

Olgunluk Düzeyi: Tüm uzaktan/karma programlarda tüm öğrenci gruplarının geri bildirimlerinin alınmasına ilişkin uygulamalardan (geçerlilik ve güvenilirliği sağlanmış, farklı araçlar içeren) elde edilen bulgular, sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Ek 23 Bölüm Toplantıları.pdf](#)

4. Öğretim Elemanları

4.1 Öğretim Yetkinliği

Uzaktan eğitim döneminde, öğretim elemanlarının bu sürece dönük teknik ve pedagojik yetkinliklerinin artırılması amacıyla; uzak.etu.edu.tr platformuna detaylı videolar ve sistem kullanım rehber dokümanları eklenmiş, Zoom üzerinden üniversite genelinde ve bölümler özelinde eğitimler düzenlenmiş ve Zoom üzerinden toplantılarla öğretim üyeleri arasında bilgi ve tecrübe paylaşımına olanak sağlanmıştır (Ek 24).

Süreç boyunca toplanan geri bildirim ve yapılan toplantılar yardımıyla izleme ve iyileştirme çalışmaları yapılmıştır. Sürece ilişkin yapılan anket çalışmasının sonuçları Rektör başkanlığında yapılan bir toplantı ile dekan ve bölüm başkanlarına sunulmuştur. Anket içerisinde yer alan en çok verim alınan ders sorusu kapsamında inceleme gerçekleştirilmiş ve ilgili derslerin akademisyenlerinin ders verme teknikleri ve öğrencilerin dersten verim alma sebepleri diğer akademisyenler ile örnek olarak paylaşılmıştır.

Öğretim yetkinliği (Aktif öğrenme, ölçme değerlendirme, yenilikçi yaklaşımlar, materyal geliştirme, yetkinlik kazandırma ve kalite güvence sistemi)

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma eğitim süreçlerinde yer alan öğretim elemanlarının öğretim yetkinliğini geliştirmek üzere gerçekleştirilen uygulamalardan elde edilen bulgular sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Ek 24 Uzak Sayfası Eğitici Eğitimleri.pdf](#)

5. Öğrenme Kaynakları

5.1 Öğrenme Kaynakları

TOBB ETÜ uzaktan eğitim öğretim faaliyetleri için tüm birimlerindeki uygun nicelik ve nitelikte, erişilebilir öğrenme kaynakları sağlamak üzere öğrenme kaynakları yönetilmektedir. Tüm bu uygulamalardan elde edilen bulgular, sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmakta ve ihtiyaçlar/talepler doğrultusunda kaynaklar çeşitlendirilmektedir.

OCLC Ezproxy vekil sunucusu ile dijital kitap, makale, diğer süreli yayınlar vb. oluşan elektronik kaynaklara uzaktan erişim sağlanmaktadır. Kütüphane web sayfası duyuruları ve sosyal medya kanallarından sistemin kullanımına ilişkin bilgilendirme yapılmakta, etkin kullanım için firma ürün etkin kullanımı amaçlı webinarlarına katılım duyurularla teşvik edilmekte, istatistikler alınarak kullanım izlenilmekte, e-posta ve telefonla sorulan paydaş soruları yanıtlanmaktadır (Ek 25).

TOBB ETÜ, uzaktan eğitim sürecinde ihtiyaçlarına cevap verebilen, kullanıcı dostu, diğer bilgi yönetim sistemleri ile entegre çalışabilen kendi geliştirmiş olduğu moodle altyapılı uzak.etu.edu.tr portalini öğrenme yöntemi olarak kullanmaktadır. uzak.etu.edu.tr alan adı altında hizmet veren uygulamanın tüm veri ve kullanıcı bilgileri Üniversite bünyesinde bulunan veri merkezinde tutulmakta ve yedeklenmektedir.

Talep doğrultusunda akademisyenlerin tahtaya yazarak çevrimiçi ders anlatılabilmesi için kameralı ve tahtalı sınıflar oluşturulmuştur. Ayrıca tablete yazarak anlatabilmek için tabletli derslikler kurulmuştur.

Bu sisteme her hafta anlatılan ders slaytları, konuyla ilgili uygulama soru çözümleri ve alıştırma problemleri düzenli olarak aktarılmıştır. Dersin tüm ölçme ve değerlendirmeleri de bu sistem üzerinden yürütülmüştür.

uzak.etu.edu.tr sistemi üzerinden akademisyen ve öğrencilerin, ders notları, sunumları, ses dosyaları, video kayıtları vb. ders materyallerine erişimi sağlanmaktadır.

Kullanılmakta olan öğretim sisteminin her bir modülü için hazırlana kullanım kılavuzları ve videolardan oluşan kolaylaştırıcı kaynaklar, uzak.etu.edu.tr üzerinden ve e-posta ile paydaşlarla paylaşılmıştır.

Uzaktan eğitim sürecinde öğrenci ve öğretim elemanlarının ihtiyacına göre eş zamanlı ya da eş zamansız teknik sağlamak üzere uzak.etu.edu.tr üzerinden iletişim kurmayı sağlayan bir portal ve sadece süreçle ilgili sorular için yeni e-posta hesabı oluşturulmuştur. İletişimin güçlendirilmesiyle etkileşimin de artırılması beklenmektedir. Alınan geri bildirimler ile sistem, daha kullanıcı dostu olacak şekilde düzenlemeler yapılmaktadır.

Etkileşimi arttırma, öğrenci ile akademisyenleri Üniversite’de yürütülen çalışmalardan haberdar etme

ve anket analiz sonuçlarına ilişkin paylaşımında bulunmak adına bülten çıkarılmaya başlanmıştır ([Ek 26](#)). Hazırlanan bültenler sosyal medya ve e-posta aracılığıyla paylaşılmaktadır.

5.2 Engelsiz Üniversite

Üniversite, uzaktan eğitim uygulamaları içerisinde özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler konusunda çalışmalar gerçekleştirmiştir. Öncelikle [TOBB ETÜ Engelli Öğrenci Birimi](#) tarafından üniversitedeki 11 engelli öğrenciler ile tek tek iletişime geçilerek bu süreçteki ihtiyaç analizi gerçekleştirilmiştir (Ek 27). Süreç içerisinde ders ve sınavlarda öğrencilerin sistematik olarak engel durumu belirlenmekte ve gereklilikler yerine getirilmektedir. Engelli öğrencilerle gerçekleştirilen iletişim sonucunda sınav, dersler, proje ödevi gibi konularda sorun yaşanmadığı geri bildirim alınmıştır.

Sınavlarda, engelli öğrenciler için bireysel bir gözetmen/danışman desteği verilmektedir. Öğrenciye sınavda zaman sınırı konulmaması, soruyu dilediği kadar tekrar edebilmesi gibi süreci öğrenci açısından kolaylaştıracak uygulamalara yer verilmektedir. Engel durumuna göre sınav soruları şekillenebilmektedir. Örneğin Yabancı Diller Bölümünde görme engelli bir öğrenci, fotoğraf tanımlama gibi bir konuşma sınavı bölümünden muaf tutularak sözel sorular tercih edilmektedir. Görme engelli öğrencilere çevrimiçi sınavlarda daha önce görme engelliler derneğinde çalışmış ve konu ile ilgili deneyimi olan bir öğretim elemanı yardımcı olmaktadır. Engel durumuna göre öğrenciler, Zoom üzerinden farklı “breakout room”lara alınarak uygulamalı dersler gerçekleştirilmektedir. Engelli öğrencilere ihtiyaç doğrultusunda normal süreçte olduğu gibi, üniversitenin Psikolojik Destek Merkezi tarafından hizmet verilmektedir.

Üniversitede engelli öğrencilere sunulan görsel ve işitsel materyaller olarak:

- Derslerde kullanılmak üzere ödünç verilebilen Braillino marka bluetooth ile çalışan kablosuz mobil kabartma ekranı (PDA) ve not alma cihazı
- Braille Embosser Everest-D V4 yazıcı,
- Basılı kaynakları sese dönüştürerek okunmasını sağlayan belge okuma cihazı (Eye Pal) ve çeviri programı (Hot Dot) sunulmaktadır.

Ayrıca kütüphane öğrenim kaynaklarına uzaktan erişim sağlanabilmektedir.

5.3 Rehberlik, psikolojik danışmanlık ve kariyer hizmetleri

TOBB ETÜ [Psikolojik Danışma Merkezi](#) (PDM) tarafından uzaktan eğitim sürecinde, Covid-19 salgınının psikolojik etkileri ve başa çıkma yolları konusunda tüm öğrencilerin, akademik ve idari personelin katılımına açık etkinlikler düzenlenmiştir. Pandemi sürecinin günlük yaşantımızda oluşturduğu etkilere yönelik farkındalık yaratmak amacıyla “Korona Virüs Salgınında Psikolojik Sağlığımız” isimli bilgilendirme broşürü hazırlanarak paydaşlar ile paylaşılmıştır (Ek 28).

Merkez çalışmaları kapsamında, hem kimi sorunlarla başvuran öğrencilere yönelik müdahale ve destek çalışmaları, hem de ağırlıklı olarak psikolojik konularla ilgili bilgilendirme ve önlem amacı taşıyan eğitimlere pandemi sürecinde de devam edilmiştir.

TOBB ETÜ’de öğrencilerin akademik ve entelektüel gelişimleri göz önünde bulundurularak politikalar belirlenmekte, kariyer takibi bu doğrultuda yapılmaktadır. Akademisyenler, dünyadaki akademik ve güncel gelişmeleri takip etmekte ve öğrencilere en etkin aktarma metotları ile akademik programları yürütmektedir.

TOBB ETÜ İş ve Kariyer Geliştirme Müdürlüğü (İKGM) tarafından öğrencilere kariyer planlamalarına destek sağlayan eğitimler düzenlenmektedir. Her yıl firma yetkilileri ile öğrencilerin buluşturulduğu “Firma Tanıtımı ve Mülakat Günleri” etkinliği bu yıl pandemi süreci kapsamında çevrimiçi olarak düzenlenmiştir. Ayrıca pandemi süreci boyunca İKGM mezunlara iş ilanları göndermeye devam etmiştir (Ek 29).

Öğrenme kaynakları

Olgunluk Düzeyi: Kurumda uzaktan/karma eğitim öğretim faaliyetleri için tüm birimlerindeki uygun nicelik ve nitelikte, erişilebilir öğrenme kaynakları sağlamak üzere öğrenme kaynakları yönetilmektedir. Tüm bu uygulamalardan elde edilen bulgular, sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmakta ve ihtiyaçlar/talepler doğrultusunda kaynaklar çeşitlendirilmektedir.

Kanıtlar

- [Ek 25 Kütüphane Kaynakları ve Duyurular.pdf](#)
- [Ek 27 Engelli Öğrenci Dağılımı.pdf](#)
- [Ek 28 koronavirüs Salgınında Psikolojik Sağlığımız.pdf](#)
- [Ek 29 İş İlan Duyuruları.pdf](#)

Engelsiz üniversite

Olgunluk Düzeyi: Kurumdaki tüm birimlerde sağlanan engelsiz uzaktan/karma eğitim uygulamalarından elde edilen bulgular sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Rehberlik, psikolojik danışmanlık ve kariyer hizmetleri

Olgunluk Düzeyi: Kurumdaki tüm birimlerde sağlanan uzaktan/karma eğitim hizmetlerine uygun nitelik ve nicelikteki rehberlik, psikolojik danışmanlık ve kariyer hizmetleri bütünsel olarak yönetilmektedir (bu hizmetleri yöneten bir merkezin olması ve bu merkezi yöneten idari örgütlenme olması vb.). Bu hizmetlere ilişkin sonuçlar sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmakta ve ihtiyaçlar/talepler doğrultusunda kaynaklar çeşitlendirilmektedir.

6. Programların İzlenmesi ve Güncellenmesi

6.1 Program Çıktılarının İzlenmesi ve Güncellenmesi

TOBB ETÜ program yeterlilikleri normal süreçte, Bologna Sürecine uyum kapsamında Türkiye Yükseköğrenim Yeterlilikler Çerçevesi düzey yeterlilikleri dikkate alınarak tespit edilmektedir. Söz konusu program yeterlilikleri kapsamında zorunlu veya seçmeli verilen her bir dersin, program yeterlilikleri ile ilişkisi denetlenmekte, her bir ders kapsamında Bilgi Paketleri de hazırlanarak, eğitim müfredatı ile ilişkisi kurulmaktadır. Pandemi sürecinde de aynı süreç devam ettirilerek program çıktıları gözlemlenmiştir (Ek 30). Dönem sonunda öğrencilere uygulanan anketler yardımıyla, süreç ile ilgili dersler ve öğretim üyeleri hakkında yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, uzaktan eğitim ile verilen ders içeriklerinde gerekli değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca dönem sonunda öğretim elemanları ile yapılan toplantılar sonucunda ileriye dönük iyileştirmeler planlanmaktadır.

Hazırlık programındaki tüm dersler ilgili süreçte çevrimiçi işlenmiş ve tüm sınavlar da çevrimiçi gerçekleştirilmiştir. 2018-2019 Akademik yılı program sonu yeterlik sınavı başarı yüzdesi %53 olarak hesaplanmıştır. 2019-2020 akademik yılı sonunda yapılan program sonu yeterlik sınavında ise başarı yüzdesi %51 olmuştur. Yüz yüze ve çevrimiçi olarak yapılan son iki yılın sınav sonuçları, çevrimiçi eğitim süresince eğitim-öğretim aksamadan ve kalitesinden ödün vermeden devam ettiğini göstermektedir.

Program çıktılarının izlenmesi ve güncellenmesi (Hazırlık okullarındaki dil eğitim programlarını da kapsamaktadır.)

Olgunluk Düzeyi: Tüm uzaktan/karma program çıktıları sistematik olarak (yıllık ve program

süresinin sonunda periyodik olarak) ve kurumsal amaçlar doğrultusunda (eğitim-öğretim politikası ve amaçları) izlenmektedir. Bu izleme sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek güncellemeler yapılmaktadır.

Kanıtlar

- [Ek 30 Örnek Program Çıktıları.pdf](#)

YÖNETİM SİSTEMİ

1. Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

1.1 Süreç Yönetimi

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınan talimatlara istinaden 18.03.2020 tarihinde Üniversite akademik ve idari personellerinden oluşan Coronavirus Bilgilendirme Komisyonu oluşturularak Cumhurbaşkanlığı ve Valiliğin yayınladığı Genelgeler kapsamında tüm personele gerekli bilgilendirme duyuruları yapılmıştır. (Ek 31).

Sonrasında akademik ve idari personel için kısa çalışma süreci başlatılmıştır. Öğrenciler ile etkileşimin en fazla olduğu birimler olan Öğrenci İşleri Müdürlüğü ve Bilişim Teknolojileri Müdürlüğü çalışanları kısa çalışma dönemine dahil edilmemiştir. Böylece öğrenciye verilen hizmet kalitesi düşürülmeden öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmiştir. Yapılan anket ve toplantılar sonucunda geribildirimler alınarak kullanılan teknolojik altyapıda gerekli iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir.

Süreç yönetimi

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma eğitime ilişkin olarak yönetilen süreçlerin sonuçları, performans göstergeleriyle sistematik olarak izlenmekte, paydaşların görüşleri alınmakta ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmakta ve ihtiyaçlar/talepler doğrultusunda güncellemeler gerçekleştirilmektedir.

Kanıtlar

- [Ek 31 Üniversite Personeline Yapılan Duyuru.pdf](#)

2. Bilgi Yönetim Sistemi

2.1 Bilgi Güvenliği ve Güvenilirliği

TOBB ETÜ, çevrimiçi eğitim kapsamında açık kaynak kodlu moodle (<https://moodle.org/>) sistemi kullanmaktadır. uzak.etu.edu.tr alan adı altında hizmet veren bu uygulamanın tüm verileri ve kullanıcı bilgileri Üniversite bünyesinde bulunan veri merkezinde tutulmakta ve yedeklenmektedir. Üniversitede, sınav, ders ve katılım bilgilerine sadece izni olan yetkili personeller tarafından erişim sağlanabilmektedir. Verilerin güvenliği birinci öncelik olarak belirlenmiş olup, gerekli yedekleme ve veri güvenliği prosedürleri izlenmektedir (Ek 32).

Açık erişim kaynaklarında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gözetilerek, öğrencilerin kişisel bilgileri yer almamaktadır. Hazırlanan ders videoları, öğrenci bilgileri bulunmayacak şekilde düzenlenerek açık erişime sunulmaktadır (Ek 33).

Bilgi güvenliği ve güvenilirliği

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma eğitim süreçleri içerisinde bilgi güvenliği ve güvenilirliğinin sağlanmasına yönelik uygulamalar sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Ek 32 Bilgi Güvenliği ve Güvenilirliği.pdf](#)